

JAARVERSLAG

2018

VOORWOORD

Voor u ligt de publieksversie van
het jaarverslag van Mantum
onderwijs over het jaar 2018.

Mantum onderwijs is een vereniging voor
reformatorische scholen en scholen met de Bijbel.

Door middel van dit jaarverslag wil het bestuur van
Mantum onderwijs verantwoording afleggen over
het gevoerde beleid in de periode 1 januari tot en
met 31 december 2018.

Onder Mantum onderwijs ressorteerden in 2018 vier basisscholen: in Benthuizen (gemeente Alphen aan den Rijn), Den Haag, Vlaardingen en 's-Gravenzande (gemeente Westland). De scholen telden per 1 oktober 2018 in totaal 554 leerlingen en 77 personeelsleden.

Het onderwijs op de scholen is erop gericht dat de kinderen goed voorbereid de toekomst ingaan. Hierbij vinden we het van belang dat de kinderen 'samen werken, samen leren, samen groeien'.

Het bestaan van bijzonder onderwijs (christelijk/reformatorisch) is geen vanzelfsprekende zaak en daarom zullen we ons, met al de betrokkenen en andere partners, blijven inzetten voor dit onderwijs.

De omgang met elkaar en de kinderen behoort gebaseerd te zijn op de Bijbelse waarden en normen.

We waarderen het dat in onze samenleving kinderen christelijk onderwijs kunnen ontvangen. Iedereen die bij de scholen werkt en/of betrokken is, heeft in het afgelopen jaar veel werk verricht. Er is door de kinderen, personeelsleden, ouders en leden veel inzet en liefde betoond.

Namens het bestuur,

M.A. Weerheim
directeur-bestuurder

**SAMEN WERKEN,
SAMEN LEREN,
SAMEN GROEIEN**

INHOUDS- OPGAVE

VOORWOORD

HOOFDSTUK 1

Organisatie

- 1.1 Strategische beleidsvisie
- 1.2 Professionele leergemeenschap
- 1.3 Passend onderwijs
- 1.4 Groepsgrootte en bemensing
- 1.5 Aanbod en toelating
- 1.6 Kwaliteitssysteem
- 1.7 Kwaliteitsreviews
- 1.8 Zelfevaluaties (schoolbezoeken)
- 1.9 Relatie en communicatie
- 1.10 Klachten
- 1.11 Schoolgebouwen
- 1.12 Investerings en voorzieningen
- 1.13 Beleidsonderwerpen

HOOFDSTUK 2

Onderwijs

- 2.1 Leermethoden
- 2.2 Aantal leerlingen
- 2.3 Resultaten eindtoets

HOOFDSTUK 3

Personeel

- 3.1 Ziekteverzuim en -preventie
- 3.2 Inzet niet-onderwijsgevenden

HOOFDSTUK 4

Financiën

- 4.1 Balans
- 4.2 Baten en lasten
- 4.3 Kengetallen
- 4.4 Financiële analyse van het resultaat
- 4.5 Treasurybeleid
- 4.6 Financiële positie
- 4.7 Begroting en meerjarenperspectief

HOOFDSTUK 5

Verlag scholen

ORGANISATIE

Mantum onderwijs is gericht op het geven en doen geven van eigentijds en kwalitatief goed primair onderwijs.

Zij heeft als grondslag de Bijbel als het onfeilbaar Woord van God en onderschrijft de Drie Formulieren van Enigheid zoals die door de Synode van Dordrecht in 1618-1619 zijn vastgesteld.

De scholen hebben een regiofunctie voor Benthuzen, Den Haag, Vlaardingen en het Westland. Mantum onderwijs participeert in de Federatie Primair Onderwijs-Rijnmond (FPO-Rijnmond). Er is samenwerking op het gebied van kwaliteit en professionalisering.

1.1 STRATEGISCHE BELEIDSVISIE

In 2018 is gewerkt aan de hand van de strategische beleidsvisie 2015-2019.

De scholen hebben elk een schoolplan voor de periode 2015-2019. Daaraan is een jaarlijks integraal projectplan (jaarplan) gekoppeld.

1.2 PROFESSIONALS

Mantum vindt het van groot belang dat de leerkrachten en onderwijsondersteuners in staat zijn om de kinderen te laten leren en tot ontwikkeling te laten komen.

Onze mensen zijn erop gericht om het beste aan de kinderen te geven. Op verschillende manieren zorgen zij en wij ervoor dat ze ook zelf of samen kunnen leren / zich ontwikkelen.

Op de scholen werken we zoveel als mogelijk in (een) leergemeenschap(pen).

1.3 PASSEND ONDERWIJS

De scholen zijn aangesloten bij het landelijk samenwerkingsverband voor reformatorisch passend onderwijs, Berséba (regio Randstad). Binnen de scholen wordt systematisch invulling gegeven aan een onderwijsaanbod dat is afgestemd op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen. Elke school heeft een eigen ondersteuningsprofiel, waarin is opgenomen welk zorgaanbod en welke arrangementen de school heeft. De Mantumscholen streven naar een zo volledig mogelijk zorgaanbod.

1.4 GROEPSGROOTTE

De groepsgroottes binnen de scholen zijn onder de bestuursnorm per groep gebleven. Het beleid is erop gericht dat er maximaal twee leerkrachten per groep zijn. Deze beleidsnorm is voor de reguliere formatie in het afgelopen jaar behaald. In enkele vervangingssituaties is deze doelstelling (tijdelijk) niet behaald.

1.5 AANBOD EN TOELATING

De kinderen worden toegelaten als hun ouder(s) en/of verzorger(s) de grondslag van de plaatselijke school onderschrijven of respecteren. Op de Eben-Haëzerschool (Westland) moeten de ouder(s) en/of verzorger(s) de grondslag van de plaatselijke school onderschrijven. Op de overige scholen gaat het om respecteren.

**EIGENTIJDS EN
KWALITATIEF GOED
ONDERWIJS**

1.6 KWALITEITSSYSTEEM

Mantum onderwijs hanteert een vastgesteld kwaliteitskader waarbinnen de scholen de kwaliteit moeten vormgeven. Dit kader geeft concreet aan welke resultaten verwacht worden. Voor het monitoren en ontwikkelen van de kwaliteit(s domeinen) wordt gebruikgemaakt van ParnasSys, de SuccesSpiegel en UltimView. Het kwaliteitssysteem ondersteunt in sterke mate de professionele leergemeenschap.

1.7 KWALITEITSREVIEWS

De scholen maken deel uit van de kwaliteitscluster van FPO-Rijnmond/Berséba. Elke twee tot drie jaar wordt een school onderzocht door een deskundig visitatieteam. In 2018 heeft een FPO-visitatie plaatsgevonden op onze school in Den Haag. Onderzoeksubject was het kwaliteitsaspect 'didactisch handelen'. De visitaties hebben een tweeledig doel: de ontvangende school krijgt feedback op een deel van het eigen kwaliteitsbeleid, én de deelnemende directeuren kunnen hun

competenties om een visitatie uit te voeren verder ontwikkelen.

1.8 ZELFEVALUATIES (SCHOOLBEZOEKEN)

Elke school van Mantum wordt jaarlijks bezocht door een bezoektteam, bestaande uit de directeur-bestuurder, enkele toezichthouders en twee leden van de identiteitsraad. In 2018 is begonnen met een nieuwe werkwijze, die in 2019 geëvalueerd zal worden. Het bezoek heeft de volgende doelstellingen:

1. Een beeld vormen van de hele school (cultuur en structuur: identiteit, manieren, kwaliteit, enz.).
2. Contact en gesprekken hebben met medewerkers, kinderen en ouders.
3. De school laten delen in de bevindingen.

1.9 RELATIE EN COMMUNICATIE

Een goede relatie tussen personeel, leerlingen en ouders, en tussen personeelsleden, leerlingen en ouders onderling is erg belangrijk. Dit vraagt de inspanning van alle betrokkenen. Met behulp van in- en externe communicatiestructuren werd hieraan vormgegeven.

Binnen de vereniging zijn verschillende vormen van communicatie en overleg:

Verenigingsniveau:

- nieuwsbrief;
- bestuursverslag voor de leden;
- tweemaal een algemene ledenvergadering;
- het intranet van Basisonline (PLAZA);
- website: www.mantum.nl.

Schoolniveau:

- schoolgids;
- maandelijkse schoolnieuwsbrief voor de ouders;
- informatie via het ouderportaal;
- informatieavonden;
- ouder- en spreekmiddagen/-avonden;
- ouderbezoeken;
- website.

Iedere school heeft een eigen website.

Personeel, bestuursleden, identiteitsraadleden en medezeggenschapsraadsleden kunnen via de overkoepelende site interne documenten bereiken via het beveiligde intranet van Basisonline (PLAZA). In 2018 heeft onze website-ontwikkelaar Basisonline conform onze wensen nieuwe websites en een ouderportaal ontwikkeld, en deze zijn geactiveerd en in gebruik. Met name met de functie 'ouderportaal' kan op een veilige (conform AVG) en interactieve manier worden gecommuniceerd met de ouders en de omgeving.

1.10 KLACHTEN

Mantum heeft een klachtenregeling en vertrouwenspersonen. In 2018 is het aantal vertrouwenspersonen teruggebracht van vier naar twee, en is de klachtenregeling vernieuwd.

De vertrouwenspersonen zijn er voor ouders en personeelsleden. De klachtenregeling is opgenomen in de schoolgids.

De vertrouwenspersonen rapporteren schriftelijk (en indien nodig mondeling) jaarlijks het bestuur over mogelijke klachten. In het verslagjaar zijn er geen klachten ingediend bij het bestuur en/of de vertrouwenspersonen.

1.11 PRIVACYBELEID

In 2018 is er in het kader van de nieuwe Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een Privacyreglement opgesteld. Ouders dienen bij de inschrijving van hun kind wel of geen toestemming te verlenen voor gebruikmaking door de school van persoonlijke gegevens van de kinderen. Ook voor personeel en ouders zijn in het reglement regels opgesteld ter bescherming van hun privacy.

1.12 SCHOOLGEBOUWEN

De schoolgebouwen variëren in bouwjaar:

School met de Bijbel in Benthuizen	1952
Johannes Calvijnschool in Vlaardingen	1964
Eben-Haëzerschool in Den Haag	2002
Eben-Haëzerschool in 's-Gravenzande	2016

BREDE SCHOLEN, GOEDE HUISVESTING

Eben-Haëzerschool 's-Gravenzande

In 's-Gravenzande heeft onze school sinds augustus 2016 de beschikking over een energiezuinig en duurzaam gebouw waarin ruimte is voor de school, de kinderdagopvang, de peuterspeelzaal en de buitenschoolse opvang. Het is een brede school waar kinderen van 0-13 jaar heel de dag in een prettige en uitdagende omgeving kunnen verblijven. Met betrekking tot het energieverbruik is de school bijna energieneutraal.

Eben-Haëzerschool Den Haag

In samenwerking met de gemeente wordt onze school in Den Haag verbouwd en uitgebreid. De huisvesting voor de school én de kinderopvang was te krap en niet functioneel. Er wordt met twee lokalen uitgebreid en het overige is gericht op het verbeteren van de functionaliteit. De budgetten zijn door de gemeente Den Haag toegekend (bestuurlijk akkoord). Het bouwheerschap is overgedragen aan de gemeente. Eind 2018 is de school tijdelijk verhuisd naar het Willem Beukelszoonplein. In 2019 zal de verbouwing gerealiseerd worden.

School met de Bijbel Benthuizen

In Benthuizen zal er nieuwbouw plaatsvinden. Er is sinds 2016 een werkgroep visievorming gestart, waarin Mantum onderwijs, Morgenwijzer (bestuur van de openbare school Arnoldus van Os te Benthuizen) en Junis Kinderopvang te Benthuizen participeren.

In een intentieverklaring hebben de drie partners zich uitgesproken over de mate van samenwerking binnen de nog te bouwen voorziening voor onderwijs en kinder-/peuteropvang (brede school). Er is een ruimtelijk programma van eisen (RPVE) van de brede school gereedgekomen.

De bouwkavel (ligging en grootte) is bepaald. Het gaat om de nieuw te bouwen wijk Bentlanden. De kavel biedt voldoende ruimte om het concept uit te werken.

De bouw zal naar verwachting in 2019/2020 starten en gereedkomen in 2021. Er zijn drie architecten geselecteerd voor het aanbieden van een voorlopig ontwerp. In 2019 wordt op basis van de selectieleidraad één architect geselecteerd.

Johannes Calvijnsschool Vlaardingen

Het schoolgebouw in Vlaardingen wordt sinds 2017 gedeeltelijk (twee/drie ruimtes) gebruikt door de christelijke kinderopvang 10forKIDS.

In de gemeente Vlaardingen wordt al verschillende jaren in het kader van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) bestuurlijk overlegd. In 2018 is met de andere schoolbesturen een concept-IHP opgesteld. In 2019 zal er op gemeentelijk niveau besluitvorming zijn. Samen met Het Christal (LEV-WN) willen we een nieuw christelijk kindcentrum starten in de gemeente Vlaardingen. Hiervoor worden verkennende gesprekken gevoerd en voor de nieuwe huisvesting wordt gezamenlijk opgetrokken. Beide besturen beogen hiermee het Bijbelgetrouw basisonderwijs blijvend te kunnen vormgeven. De identiteitsraad en de medezeggenschapsraad (personeel en ouders) van de school worden nauw betrokken bij dit proces.

1.13 INVESTERINGEN EN VOORZIENINGEN

Voor de materiële zaken zijn investeringsplannen opgesteld. Het gaat dan vooral om:

- het vervangen en aanschaffen van leermethoden;
- het vervangen en aanschaffen van computers en computerprogramma's;
- het vervangen en aanschaffen van meubilair, inventaris, enz.

Voor (groot) onderhoud en personele uitgaven (jubilea, e.d.) zijn er voorzieningen gereserveerd.

1.14 BELEIDS- ONDERWERPEN

In het verslagjaar is gewerkt conform het strategisch beleidsplan van Mantum onderwijs voor de periode 2015-2019: 'Samen naar excellentie; samen kom je verder'. In een integraal jaarplan is dat verder uitgewerkt in 2018.

De beleidsonderwerpen:

1. De kwaliteit van het onderwijs laat een bovengemiddelde stabiele ontwikkeling zien.
2. Er wordt gestreefd naar een ononderbroken ontwikkeling van kinderen van 2-13 jaar.
3. Professionele leergemeenschap.
4. Excellent personeel.
5. Actief ouderschap.
6. Praktijk van christelijk leven.
7. Financieel en huisvesting.

ONDERWIJS

Mantumonderwijs streeft naar een onderwijssituatie met een brede kwaliteitsvisie:

- De leerresultaten passen bij de leerlingenpopulatie van de school.
- De scholen hebben en werken volgens een eigen profiel.

2.1 LEERMETHODEN

De scholen maken gebruik van methodes die passen bij de visie van de scholen en bij de populatie leerlingen die de school bezoekt. Van de meeste methoden hebben we naast de boekversie ook

de digitale versie. Bij elkaar zorgt dat voor een aantrekkelijke manier van werken en betrokkenheid van de kinderen.

2.2 AANTAL LEERLINGEN

De tabel bevat het aantal leerlingen van de scholen van Mantum, zoals geteld op 1 oktober.

School	Plaats	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Eben-Haëzerschool	Den Haag	121	130	130	135	129	121
Eben-Haëzerschool	's-Gravenzande	181	157	142	158	149	138
Johannes Calvijnschool	Vlaardingen	111	99	99	98	93	93
School met de Bijbel	Benthuizen	205	213	210	204	207	202
TOTAAL		618	599	581	595	578	554

2.3 RESULTATEN EINDTOETS

Alle vier de scholen maken als eindtoets in groep 8 gebruik van de Cito-eindtoets.

In de onderstaande overzichten de behaalde resultaten van de eindtoets van de afgelopen drie jaren.

Eben-Haëzerschool Den Haag

Schooljaar	Uitslag	Inspectienorm	Afwijking van inspectienorm	Naam eindtoets
2015-2016	536,2	534,9	+1,3	CET
2016-2017	537,2	534,9	+2,3	CET
2017-2018	536,1	534,9	+1,2	CET

Eben-Haëzerschool 's-Gravenzande

Schooljaar	Uitslag	Inspectienorm	Afwijking van inspectienorm	Naam eindtoets
2015-2016	533,1	534,9	-1,8	CET
2016-2017	535,4	535,1	+0,3	CET
2017-2018	358,0	359,0	-1,0	Dia

Johannes Calvijnsschool Vlaardingen

Schooljaar	Uitslag	Inspectienorm	Afwijking van inspectienorm	Naam eindtoets
2015-2016	537,1	534,5	+2,6	CET
2016-2017	537,3	534,5	+2,8	CET
2017-2018	537,4	534,6	+2,8	CET

School met de Bijbel Benthuizen

Schooljaar	Uitslag	Inspectienorm	Afwijking van inspectienorm	Naam eindtoets
2015-2016	537,7	534,9	+2,8	CET
2016-2017	533,0	535,1	-2,1	CET
2017-2018	359,8	359,0	+0,8	Dia

**ONDERWIJSAANBOD
AFGESTEMD OP
ONDERWIJSBEHOEFTE
VAN HET KIND**

PERSONEEL

De personeelsleden van de scholen zijn in dienst van Mantum onderwijs. Het personeelsbeleid is daarom centraal vormgegeven.

Op 31 december werkten er 77 personeelsleden bij Mantum. De personele omvang op 31 december was 43,10 fte.

De personeelsleden onderschrijven allen de grondslag en het identiteitsprofiel van Mantum.

3.1 ZIEKTEVERZUIM EN -PREVENTIE

Het ziekteverzuim over de meerjarige periode:

Jaar	2014	2015	2016	2017	2018
Percentage totaal	4,0	2,68	1,24	2,71	1,43

Het gemiddelde verzuimpercentage in 2018 was laag. Landelijk ligt het ziekteverzuim hoger dan 6%. Onze streefnorm is <4%.

3.2 INZET NIET- ONDERWIJSGEVENDEN

Een aantal scholen van Mantum onderwijs beschikt over bouw-/teamcoördinatoren (bc'ers, tc'ers), die vooral de zorg hebben voor het onderwijskundige beleid en de uitvoering en implementatie hiervan. Elke school van Mantum beschikt over een intern begeleider (ib'er). De intern begeleiders zorgen voor het beleid en de uitvoering van zorg en begeleiding (goede leerlingenzorg). Ze zijn belast met de coördinatie van het afnemen van toetsen en het invullen van observatielijsten in het kader van het cognitieve en sociaal-emotionele leerlingvolgsysteem.

Op de scholen is er remedial teaching, zodat de specifieke leerlingenzorg professioneel wordt uitgevoerd. Remedial teaching aan een leerling gebeurt altijd in directe lijn met en onder verantwoordelijkheid van de leerkracht. Remedial teaching wordt in de meeste gevallen door de onderwijsassistenten gedaan.

Ook voor aanvullende taken, zoals bestuurs- en managementondersteuning en administratieve werkzaamheden op bovenschools niveau en conciërge- en schoonmaakwerk, heeft Mantum onderwijs medewerkers in dienst.

3.3 WERKDRUK- VERMINDERING

In het schooljaar 2018-2019 hebben de scholen van de overheid extra financiële middelen gekregen om de werkdruk van het onderwijzend personeel te verminderen. Met instemming van de mr's hebben de scholen ervoor gekozen om deze middelen als volgt in te zetten:

- extra ondersteunend personeel;
- inzet van (externe) vakleerkrachten (bewegingsonderwijs, talentklas);
- tijdelijke en/of situationele splitsingen van combinatiegroepen;
- vervanging voor leerkrachten om werkzaamheden buiten de groep te doen;
- lesvrije dagen voor fulltimers.

FINANCIËN

De kaders van het financiële beleid zijn vastgelegd in het algemeen financieel beleidsplan.

In dit beleidsplan is vastgelegd hoe wij omgaan met de financiële middelen die de scholen en de vereniging ontvangen.

Het financiële beleid is gericht op het realiseren van de beleidsdoelen. Hierbij moeten de baten en de lasten in evenwicht worden gehouden. Het grootste gedeelte, ongeveer 80%, van de middelen wordt ingezet voor de personele kosten. Tevens moeten voldoende reserves voor toekomstige lasten en risico's aangelegd worden. Voor een gezonde financiële huishouding hebben wij een

meerjarenbegroting opgesteld en met financiële rapportages monitoren we of we binnen de afspraken blijven. Ten opzichte van onze toezichthouders en vereniging zijn we heel transparant en maken we inzichtelijk waar het geld voor gebruikt wordt. De inzet van het geld moet ervoor zorgen dat de kinderen het beste onderwijs krijgen.

Jaarlijks wordt een bestuursverslag met jaarrekening opgesteld. Door middel van de jaarrekening wordt een financiële verantwoording afgelegd.

4.1 BALANS

Activa

	31 december 2018		31 december 2017	
Vaste activa	€	€	€	€
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	53.063		62.567	
Technische zaken	143.892		152.425	
Meubilair	100.173		112.690	
ICT	124.890		114.510	
OLP en apparatuur	143.450		161.132	
		<u>565.469</u>		<u>603.324</u>
Financiële vaste activa				
Waarborgsom	26.250		26.700	
		<u>26.250</u>		<u>26.700</u>
Vlottende activa				
Vorderingen				
Ministerie van OCW	137.761		146.367	
Overige overlopende activa	49.676		14.541	
Overige vorderingen	69.110		164.300	
		<u>256.547</u>		<u>325.208</u>
Liquide middelen				
		907.689		756.040
		<u>1.755.954</u>		<u>1.711.273</u>

Passiva

31 december 2018

31 december 2017

Eigen vermogen

€

€

€

€

Algemene reserve	112.606	126.631
Bestemmingsreserves (privaat)	1.003.865	999.377
	<u>1.116.471</u>	<u>1.126.008</u>

Vorzieningen

Personeelsvoorzieningen	23.906	21.330
Overige voorzieningen	306.446	305.664
	<u>330.352</u>	<u>326.994</u>

Langlopende schulden

Overige langlopende schulden	150	425
	<u>150</u>	<u>425</u>

Kortlopende schulden

Crediteuren	41.785	31.759
Belastingen en premies sociale verzekeringen	104.998	91.481
Schulden terzake van pensioenen	29.384	26.619
Overige kortlopende schulden	48.946	31.083
Overlopende passiva	83.869	76.905
	<u>308.982</u>	<u>257.847</u>

1.755.954

1.711.273

4.2 BATEN EN LASTEN

Voor een toelichting: zie 4.4.

Baten	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
(Rijks)bijdragen	3.253.706	3.022.587	3.083.283
Overige overheidsbijdragen en subsidies	120	0	5.120
Overige baten	162.533	98.963	150.894
	<u>3.416.358</u>	<u>3.121.550</u>	<u>3.239.297</u>
Lasten			
Personele lasten	2.772.437	2.500.033	2.607.857
Afschrijvingen	111.040	119.258	104.206
Huisvestingslasten	160.561	167.529	146.631
Overige instellingslasten	375.998	326.735	357.664
	<u>3.420.036</u>	<u>3.113.555</u>	<u>3.216.358</u>
	<u>-9.268</u>	<u>7.995</u>	<u>22.939</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	1.210	3.000	1.262
Financiële lasten	1.479	500	952
Financiële baten en lasten	-269	2.500	310
Resultaat	<u>-9.537</u>	<u>10.495</u>	<u>23.250</u>

4.3 KENGETALLEN

Onderwerp	Bestuursnorm	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Liquiditeit (vlottende activa / kortlopende schulden)	> 2,00	3,77	4,19
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen * 100%)	> 50%	63,58	65,80
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen * 100%)	> 60%	82,40	84,91
Rentabiliteit (saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. financiële baten) * 100%)	0 - 5%	-0,28	0,72
Weerstandvermogen excl. MVA (eigen vermogen – materiële vaste activa / rijksbijdragen * 100%)	> 15%	16,93	16,95
Weerstandvermogen incl. MVA (eigen vermogen / totale baten * 100%)	> 18%	32,72	34,75
Huisvestingsratio (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten * 100%	< 10%	4,97	4,68
Personele lasten / totale lasten (in %)	> 75%	81,06	81,08
Materiële lasten / totale lasten (in %)	< 25%	18,94	18,92
Personele lasten / totale lasten + financiële lasten (in %)	> 75%	81,03	81,06
Materiële lasten / totale lasten + financiële lasten (in %)	< 25%	18,97	18,94

Toelichting van de gebruikte termen

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profitsector)

wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandvermogen. Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de kosten.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding van de huisvestingslasten t.o.v. de totale lasten aan.

4.4 FINANCIËLE ANALYSE VAN HET RESULTAAT

In 2018 is een negatief resultaat van € -9.537 behaald. Het begrote resultaat was € 10.495.

De belangrijkste resultaatverschillen ten opzichte van de begroting:

- **Baten**

De vergoeding voor de materiële instandhouding en het personeels- en arbeidsmarktbeleid (PAB) vanuit het rijk is groter dan verwacht. Dat komt doordat de rijksbijdragen per 1 augustus 2018 verhoogd zijn met 2,987% met het oog op de vermindering van de werkdruk van de leraren. Daarnaast zijn de ontvangen gelden van het samenwerkingsverband Berséba voor passend onderwijs hoger dan begroot, en is het bedrag voor de prestatiebox vanaf 1 augustus 2018 opgehoogd met ca. € 10 per leerling tot een bedrag van bijna € 180,07 per leerling.

Bij overige baten gaat het om fluctuerende baten betreffende schoolfonds, ouderbijdragen, verhuur/medegebruik van huisvestingsruimte, overblijfgelden, advertentiebijdragen en giften/contributie. De overige baten zijn € 50.000,- hoger dan begroot. Dit komt met name doordat de opbrengst voor medegebruik te Den Haag niet was begroot en door de ontvangen bonus premiedifferentiatie vervangingsfonds.

- **Lasten**

De personele lasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de loonsverhoging als gevolg van het onderhandelaarsakkoord voor de cao primair onderwijs en door hogere personele inzet i.v.m. besteding van middelen voor werkdrukverlaging. De loonsverhoging wordt deels gecompenseerd door de hogere rijksbijdragen. Daarnaast zijn hogere bedragen uitgegeven voor nascholing en de inhuur van extern personeel.

De overige instellingslasten zijn hoger dan begroot. Met name waren er hogere uitgaven voor advertentiekosten, onderwijsleerpakket en informatietechnologie. Dit geldt ook voor de kosten voor advertenties voor de werving van personeel, public relations, leermiddelen en ict. Wat betreft de aanschaf van leermiddelen: een deel van de baten van het samenwerkingsverband voor passend onderwijs is hiervoor aangewend, en een deel van de prestatieboxsubsidie. De ict-kosten bestaan voor een deel uit licenties voor digitale borden.

Vergelijking met het resultaat van 2017

T.o.v. 2017 zijn de rijksbijdragen en overige baten gestegen. De overige overheidsbijdragen en subsidies zijn gedaald. In 2017 ging het om een eenmalige subsidie van de gemeente Den Haag voor de implementatie van een veiligheidsplan. De financiële baten (rente-inkomsten) zijn eveneens gedaald. Dat heeft te maken met de lage rentestand voor spaarrekeningen. De lasten zijn ten opzichte van 2017 met ruim € 200.000 gestegen.

4.5 TREASURYBELEID

In het verslagjaar is Mantum onderwijs geen leningen aangegaan en zijn er geen overtollige middelen belegd. Ook is er niet gehandeld in aandelen, obligaties of andere beleggingsvormen. De financiële middelen zijn ondergebracht op (spaar)rekeningen en termijndeposito's bij verschillende banken.

4.6 FINANCIËLE POSITIE

De financiële positie van Mantum onderwijs is goed. De reserves en voorzieningen zijn groot genoeg om op korte en langere termijn aan de verplichtingen te voldoen.

4.7 BEGROTING EN MEERJARENPECTIEF

Volgens de begroting van 2019 en het daarbij aangeleverde meerjarenperspectief worden de volgende resultaten verwacht (vergeleken met de realisatie in 2018).

	Realisatie 2018 €	Begroting 2019 €	Begroting 2020 €	Begroting 2021 €
Baten				
(Rijks)bijdragen	3.253.706	3.234.281	3.234.721	3.274.756
Overige overheidsbijdragen en subsidies	120			
Overige baten	156.943	68.520	68.520	68.520
Totaal baten	<u>3.410.768</u>	<u>3.302.801</u>	<u>3.303.241</u>	<u>3.343.276</u>
Lasten				
Personele lasten	2.772.437	2.710.487	2.708.921	2.747.480
Afschrijvingen	111.040	112.535	113.285	114.035
Huisvestingslasten	160.561	158.379	158.379	158.229
Overige instellingslasten	375.998	321.315	322.315	319.815
Totaal lasten	<u>3.420.036</u>	<u>3.302.716</u>	<u>3.302.900</u>	<u>3.339.559</u>
Saldo baten en lasten				
	<u>-9.268</u>	<u>85</u>	<u>341</u>	<u>3.717</u>
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	1.210	0	0	0
Financiële lasten	1.479	0	0	0
Financiële baten en lasten	-269	0	0	0
Resultaat	<u>-9.537</u>	<u>85</u>	<u>341</u>	<u>3.717</u>

Balans en staat van baten en lasten (meerjaren)

	2018	2019	2020	2021
Balans				
Vaste activa	591.719	616.250	596.250	586.250
Materieel	565.469	590.000	570.000	560.000
Financieel	26.250	26.250	26.250	26.250
Vlottende activa	1.164.236	1.043.827	1.055.992	1.078.092
Vorderingen	256.547	275.715	267.880	289.990
Liquide middelen	907.689	768.112	788.112	788.102
Totaal activa	1.755.954	1.660.077	1.652.242	1.664.342
Eigen vermogen	1.116.471	1.116.556	1.116.897	1.120.614
Algemene reserve	112.606	128.880	148.231	151.948
Bestemmingsreserves (privaat)	1.003.865	987.676	968.666	968.666
Voorzieningen	330.352	300.000	300.000	300.000
Langlopende schulden	150	425	0	0
Kortlopende schulden	308.982	243.096	235.345	243.728
Totaal passiva	1.755.954	1.660.077	1.652.242	1.664.342

VERSLAG SCHOLEN

5.1 EBEN-HAËZERSCHOOL 'S-GRAVENZANDE

Algemeen

Adres	Albert Klingstraat 24
Plaats	2691 ZC 's-Gravenzande
Leerlingen per 1 oktober	138
Groepen	7
Personeelsleden	21
Website	www.ehssg-mantum.nl

Kinderen

Op 1 oktober 2018 bezochten 138 kinderen onze school – een daling van 9 leerlingen ten opzichte van het jaar ervoor. De instroom van het aantal kinderen ligt op ongeveer 16. De prognoses laten de komende jaren een leerlingenaantal zien van rond de 136. We werken met 7 groepen, waaronder drie combinatiegroepen. De groepsgrootte per lokaal varieert van 14 tot 27 leerlingen.

De kinderen gingen in 2018 na het verlaten van de basisschool naar het Wartburg College in Rotterdam en naar de Interconfessionele Scholengemeenschap Westland.

Onderwijs

In de groepen 1 en 2 gaan we uit van ontwikkelingsgericht (betekenisvol) onderwijs en werken we aan de hand van thema's.

Ons onderwijs wordt steeds meer vormgegeven volgens de principes van handelings- en opbrengstgericht werken. We stemmen steeds meer af op de onderwijsbehoeften van de groep. We willen de kracht van de groep benutten en zullen zodoende eerst bekijken wat de onderwijsbehoefte is van de groep als geheel. Vervolgens bekijken we welke onderwijsbehoeften van kinderen bij elkaar passen en maken dan kleinere groepjes (clusteren). Ten slotte zullen er per groep enkele kinderen zijn met individuele onderwijsbehoeften; hen willen we met een persoonlijk handelingsplan begeleiden. Dit alles doen we bij voorkeur in de klas.

Met name bij rekenen wordt op de Snappet gewerkt. Door deze werkwijze is foutenanalyse direct opvraagbaar en wordt er ook gewerkt aan eigen leerdoelen van de leerlingen.

Om het schoolklimaat te bevorderen wordt gewerkt aan de invoering van De Vreedzame School. Dit is een programma voor sociale vaardigheden, burgerschap, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Er wordt met name in groep 3 ingezet op het maken van leeskilometers.

In de bovenbouw wordt de zelfstandigheid van leerlingen bevorderd door het werken met taken. Op onze school wordt Engels gegeven van groep 1 t/m 8.

Personeel

Per 31 dec. 2018 werkten er op school 21 personeelsleden (11,7 wtf). Naast de leerkrachten werken er een ib'er, drie onderwijsassistenten en drie interieurverzorgers op de school. Twee teamleden zijn bouwcoördinator. Samen met de ib'er en de directeur vormen zij het MT. Ook is er een teamlid dat zich bezighoudt met ict-taken. Aan de school is een schoolmaatschappelijk werkster verbonden. Verder zijn er allerlei vrijwilligers die zich enthousiast inzetten voor de school. We denken hier aan mr, ir, oc en hulpouders. Verschillende hbo/pabo- en mbo-stagiaires bezochten onze school.

Kwaliteit/professionalisering

Om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen en de professionalisering van de leerkrachten te versterken zijn diverse cursussen en coachingsbijeenkomsten gevolgd:

- De Vreedzame School (gericht op de ontwikkeling van sociale competenties en democratisch burgerschap in alle geledingen van de school);
- De Lerende School (coachleertraject; gericht op het vergroten van het durvend, creërend, coachend en onderzoekend vermogen van startende leerkrachten);
- ict-inspiratiemiddag FPO-Rijnmond;
- thematisch werken;
- symposium mediawijsheid;
- workshop over gebruik van de methode Taal actief;

- De lerende groep (Driestar educatief), gericht op het vergroten van eigenaarschap en zelfstandigheid bij leerlingen).

Inspectie

Het laatste inspectiebezoek dateert van mei 2016 en wees uit dat de resultaten en ontwikkelingen op voldoende niveau zijn. De onderwijsinspectie volgt onze school daarom op afstand.

Gebouw

In 2016 is een nieuw schoolgebouw in gebruik genomen, op de plek waar het oude schoolgebouw stond. Het gaat om een energiezuinig en duurzaam gebouw, waarin ruimte is voor de school, kinderdagopvang, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang (brede school).

5.2 JOHANNES CALVIJN-SCHOOL VLAARDINGEN

Algemeen

Adres	Claudius Civilislaan 30
Plaats	3132 JB Vlaardingen
Leerlingen per 1 oktober	93
Groepen	4
Personeelsleden	13
Website	www.jcsvl-mantum.nl

Kinderen

Op 1 oktober 2018 bezochten 93 kinderen onze school – evenveel leerlingen als het jaar ervoor. De leerlingprognoses laten een leerlingenaantal zien van bijna 100.

Er wordt gewerkt met 8 leerjaargroepen die zijn gecombineerd in 4 groepen.

De meeste kinderen komen uit Vlaardingen, een aantal kinderen uit Maassluis en Schiedam. De meeste kinderen gaan na het verlaten van de basisschool naar het Wartburg College in Rotterdam.

Onderwijs

- Pluskinderen kregen extra ondersteuning door middel van een 'plusklas'.
- De kwaliteit van de instructie is sterk verbeterd door het inzetten van het Effectieve Interactieve Directe Instructiemodel. Dit heeft een positief effect op de leerresultaten van de kinderen.
- Een groep kinderen van groep 2 volgt al leesactiviteiten in groep 3. Doel hiervan is dat een deel van de kinderen van groep 2 bij de overgang naar groep 3 kan lezen en direct een goede start kan maken. De effecten van deze aanpak zijn positief.
- Er wordt een nieuwe (leerlijn begrijpend lezen en mediawijsheid geïmplementeerd (News2Learn).

Personeel

Per 31 dec. 2018 werkten er op school 13 personeelsleden (totaal wtf 6,7).

Het team heeft een directeur (deeltijd), een teamcoördinator, een intern begeleider, een onderwijsassistent, twee leraarondersteuners en twee schoonmakers (in deeltijd). Het ziekteverzuim was zeer laag: 0,09 procent.

Er zijn veel vrijwilligers die zich inzetten voor de school. We denken hier aan de hulpouders, leesouders, enz. Stagiaires van hbo/pabo- en mbo-stagiaires werken regelmatig op onze school aan hun praktische vaardigheden.

Kwaliteit/professionalisering

Individueel of in teamverband zijn de volgende professionaliseringstrajecten gevolgd:

- cursus leraarondersteuner (Avans hogeschool);
- ICT-inspiratiemiddag (FPO-Rijnmond);
- 'van groep 2 naar groep 3' (Medilex);
- cursus onderwijsassistent (NTI);
- 'Met sprongen vooruit' (reken- en wiskundedidactiek; Menne-Instituut);
- workshop begaafdheid (Van der Borg onderwijs);
- workshop compacten en verrijken (idem);
- autisme (Geef me de 5);
- News2Learn (leerlijn begrijpend lezen en mediawijsheid; Edu-Sign);
- coaching middenmanagers in FPO-verband;
- herregistratiemodules schoolleiders in FPO-verband.

De leerresultaten zijn voldoende tot goed.

Inspectie

Het laatste inspectieonderzoek in 2013 heeft uitgewezen dat de resultaten, de ontwikkelingen, de kwaliteitszorg en het schoolklimaat op een voldoende niveau zijn. De school heeft een basisarrangement verkregen. Ook de verwachtingen voor de komende jaren zijn positief.

Gebouw

Het schoolgebouw is gedateerd en technisch aan vervanging toe. De grote leegstand is deels in medegebruik bij de christelijke kinderopvang 10forKIDS.

5.3 EBEN-HAËZERSCHOOL

DEN HAAG

Algemeen

Adres	Paulus Buijsstraat 51
Plaats	2582 CH Den Haag
Leerlingen per 1 oktober	121
Groepen	6
Personeelsleden	16
Website	www.ehsdh-mantum.nl

Kinderen

Op 1 oktober 2018 bezochten 121 kinderen onze school – 8 minder dan het jaar ervoor. Vanaf 2020 wordt een stijging van het leerlingenaantal verwacht naar 140 of meer. We werkten met 6 groepen in 6 klaslokalen. De groepen zijn niet groter dan 27 leerlingen. Als sublesgroepen fungeerden twee verrijkingsgroepen (middenbouw en bovenbouw) voor hoger begaafde kinderen, en een klusklas voor kinderen die meer praktisch zijn ingesteld. Ongeveer 33% van de schoolverlaters ging naar het Driestar College in Leiden. De resterende 67% zocht een weg richting vo in Den Haag en Rijswijk.

Onderwijs

De volgende activiteiten zijn ondernomen:

- ontwikkeling visie op actief ouderschap;
- ontwikkeling visie op ononderbroken ontwikkeling en passend onderwijs (zorgzwaarte van de groep, hoogbegaafdheid);
- implementatie Nieuwsbegrip XL (methode begrijpend lezen voor groep 4 t/m 8);
- implementatie Holmwoods (methode Engels voor groep 5 t/m 8).

Personeel

In het verslagjaar werkte een jong en hardwerkend betrokken team van 16 personen (8,3 wtf) op de EHS in Den Haag: 13 leraren, 2 onderwijsassistenten voor het begeleiden van leerlingen met een zorgarrangement, een directeur en een ib'er. Eén teamlid houdt zich bezig met ict-taken. De school is bezocht door een aantal hbo/pabo- en mbo-stagiaires.

Kwaliteit/professionalisering

Het personeel heeft individueel of in teamverband professionaliseringscursussen gevolgd op de volgende domeinen:

- coaching leerkrachten door ds. G.H. Kerstencentrum;
- congres IB-dag Convoy (scholing interne begeleidster);
- symposium Het jonge kind (Driestar congressen);
- 'Met sprongen vooruit' (reken- en wiskundedidactiek; Menne-Instituut);
- workshop De Rekenlijn (door Heidi van Ginkel);
- ontwikkelassessment Talent in Balans (scholing teamleider/bouwcoördinator);
- Process Communicatie Model (PCM) door ds. G.H. Kerstencentrum;
- herregistratiemodules schoolleiders in FPO-verband (regie en strategie t.b.v. ontwikkeling schoolplannen).

Inspectie

Het laatste inspectieonderzoek heeft uitgewezen dat de resultaten en ontwikkelingen op een goed

niveau zijn. De school heeft een basisarrangement verkregen, omdat de meeste indicatoren uitwijzen dat de kwaliteit voldoet. De onderwijsinspectie volgt onze school daarom op afstand.

Gebouw

In 2019 wordt het gebouw intern verbouwd. Er komt meer ruimte en de verschillende functies worden met elkaar verbonden. Daarnaast wordt het gebouw uitgebreid met twee groepsruimtes. Het bouwheerschap is overgedragen aan de gemeente. De school is tijdens de verbouwing tijdelijk gehuisvest aan het Willem Beukelszoonplein.

5.4 SCHOOL MET DE BIJBEL BENTHUIZEN

Algemeen

Adres	Graaf van Bloisstraat 25
Plaats	2731 AC Benthuisen
Leerlingen per 1 oktober	202
Groepen	9
Personeelsleden	28
Website	www.smdb-mantum.nl

Kinderen

Op 1 oktober 2018 bezochten 202 kinderen onze school – vijf leerlingen minder dan het jaar ervoor. De instroom van het aantal kinderen ligt in de

afgelopen jaren gemiddeld op ongeveer 23 kinderen per leeftijdsjaar. De prognoses laten tot en met 2019 een aantal leerlingen zien van 202. Daarna treedt een daling in naar rond de 187. Dit heeft te maken met een dubbele groep 7 die op termijn de school weer zal gaan verlaten.

We werken met 8 groepen in 9 klassen. De groepsomvang varieert van 18 tot 30 leerlingen. De meeste kinderen gaan na het verlaten van de basisschool naar het Driestar College in Gouda.

Onderwijs

In het verslagjaar is met extra aandacht gewerkt aan:

- oriëntatie op een nieuwe biologiemethode;
- groepsplannen (het werkbaar maken daarvan, het op orde hebben van de planning);
- meer- en hoogbegaafdheid (aanbod in de klas; plusklas);
- het in praktijk brengen van de principes van OGO (ontwikkelingsgericht onderwijs) en van de leerlijn Jonge Kind;
- het openstellen van het ouderportaal van Basisonline;
- omgaan met groepsdynamiek, eigenaarschap en coöperatief leren (training, coaching en intervisie door externe deskundige).

Personeel

Per 31 dec. 2018 werkten er op school 28 personeelsleden (13,6 wtf). Naast leerkrachten werken er drie schoonmakers, drie onderwijsassistenten en een conciërge op de school. Ook zijn er teamleden die zich bezighouden met ict- en ib-taken. Voor de sociaal-emotionele kant houdt er regelmatig een schoolmaatschappelijk werkster spreekuur op school. Dit wordt bekostigd vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn. Verder zijn er veel vrijwilligers die zich inzetten voor de school. Verschillende hbo/pabo- en mbo-stagiaires bezochten onze school.

Kwaliteit/professionalisering

In het verslagjaar zijn in teamverband of individueel de volgende professionaliseringsmodules gevolgd:

- de lerende groep (Driestar educatief);
- OGO in groep 1 en 2 en doorgaande lijn naar groep 3 (ontwikkelingsgericht onderwijs; Driestar educatief);
- opleiding middenmanagement (Pentanova, HBO Utrecht);
- workshop rekenlijn (Heidi van Ginkel);
- algemene scholing Engels (Driestar educatief);
- Cambridge-cursus Engels (Driestar educatief);

Inspectie

De school heeft na het laatste inspectiebezoek op 1 oktober 2015 het basisarrangement verlengd, omdat alle indicatoren uitwijzen dat de kwaliteit voldoet. De onderwijsinspectie volgt onze school daarom op afstand.

Gebouw

Het huidige gebouw is aan het einde van gebruik voor onderwijs. Er gaat nieuwbouw plaatsvinden. Er zal (naar verwachting in 2021) één gebouw gerealiseerd worden in de nieuw te bouwen wijk Bentlanden II, waarin onze school, de Arnoldus van Os en Junis Kinderopvang gehuisvest zullen worden.

www.mantum.nl

